



In zes stappen naar een superkuil

Nu de voorjaarszon het gras weer laat groeien, is het ook weer tijd om gras te gaan maaien en in te kuilen. Janine van den Belt van Groeikracht en Marijke Rijnsburger van De Samenwerking leggen stap voor stap uit hoe je van gras een superkuil kunt maken.

1 Bepaal wat voor kuil je wilt

Een goede kuil begint al ver voor de start met maaien. 'Je moet weten wat voor kuil je wilt: heb je veel mais in het rantsoen, dan wil je meer eiwit in de graskuil. Heb je veel gras, dan wil je juist wat minder eiwit en meer energie in de kuil', vertelt Janine van den Belt van adviesbureau Groeikracht.

Vervolgens is het tijd om naar het grassenbestand en de bodem te kijken. 'Hiervoor is de pH belangrijk, die bepaalt uiteindelijk de mineralenbenutting, en het klei-humuscomplex of CEC. Deze houdt nutriënten vast, het is een soort accu voor nutriënten die het gras kan benutten.' Hoe groot deze accu is, en met welke nutriënten de CEC is opgeladen, is in een bodemanalyse te lezen. Die geeft ook inzicht in de pH en de beschikbaarheid van mineralen. Erg nuttig voor het vormen van de bemestingsstrategie. 'In het najaar kun je kalk strooien om de pH van de bodem te verbeteren en denk bij de bemesting in het voorjaar ook aan voldoende zwavel', adviseert Janine. 'Je kunt nog zo mooi inkuilen, maar als je de basis niet op orde hebt, krijg je nooit de kuil die je graag wilt.'

TEKST GRIETJE DE VRIES

2 Bepaal het ideale maaimoment

Na de bemesting is het zaak om goed in de gaten te houden hoe het gras groeit. Dit kan door elke week door het land te lopen om te kijken of het gras al klaar is om geoogst te worden. Let er ook op dat er geen molshopen in het gras zitten, schakel indien nodig mollenvangers in. De grond komt anders in het gemaaid gras terecht, wat niet goed is voor de kuil (meer hierover in stap 3). Volgens Marijke Rijsburger van diervoedercoöperatie De Samenwerking moet je vooral je eigen plan aanhouden. 'Laat je niet opjagen door burenen die al aan het maaien zijn. Het kan zomaar zijn dat zij eerder hebben bemest. Als je te snel na het bemesten gaat maaien, kan het gras dat je oogst te veel eiwit bevatten', vertelt Marijke. Als het gras echt zover is en het weerbericht een aantal droge dagen voorspelt en je met het loonbedrijf hebt afgestemd dat je wilt kuilen, dan wordt het tijd om de maaimachine aan de trekker te koppelen.

3 Stel de machines juist af

Voor je de maaimachine op het gras laat zakken, is het goed om even te controleren hoe de machine staat afgesteld. 'Je kunt het beter niet te kort maaien, voor een snelle hergroei van het gras en minder grond in de kuil kun je het beste op 7 cm maaien. De schudder en de hark kun je ook beter niet te laag afstellen, want ook hierdoor kan er grond in het gras terechtkomen', vertelt Janine. In de kuil resulteert grond in ruwe as. Ruwe as in de kuil zorgt voor een minder smakelijk product en een slechtere conservering van de kuil.

Hoe lang het gras na het maaien moet drogen, hangt volgens Janine af van de snede en van het weer. 'Wij adviseren om de eerste snede in te kuilen met een drogestofgehalte van 40 à 50 procent. Als het gras fijn is, zoals in het voorjaar, dan mag het gras best iets droger worden ingekuuld. Structuurrijk gras daarentegen kan juist wel wat natter ingekuuld. Dan wordt het gras vast voorverteerd in de kuil, zodat de koe het gras ook beter kan verteren.'





4 Rijd het gras goed vast

Als het gras droog genoeg is, is het tijd om het gras tot een kuilbult te rijden. Een heel belangrijk proces, want door het gras aan te rijden gaat de zuurstof eruit. 'Dat is essentieel, want om het gras te conserveren moeten anaerobe bacteriën suiker omzetten in zuren. Dat doen deze bacteriën alleen in een zuurstofarme omgeving. Als er wel zuurstof in de kuil zit, dan gaan aerobe bacteriën aan het werk met de eiwitten en suikers in het gras en kunnen er schimmelplekken ontstaan', vertelt Janine. Dit is niet goed voor de voederwaarde van de kuil en de koeien vinden het ook minder lekker. Om broei te voorkomen bestaan er ook inkuilmiddelen, die ervoor kunnen zorgen dat het conserveringsproces sneller plaatsvindt. 'Bij sommige snedes, afhankelijk van het drogestofpercentage en het suikergehalte, kun je een bacteriecultuur toevoegen, zodat de kuil een vliegende start heeft met conserveren', aldus Janine. 'Maar niet alles werkt voor elke snede, dus beoordeel goed wat voor gras je hebt en indien nodig welk inkuilmiddel nuttig kan zijn.'

Ook volgens Marijke is de kuil stevig aanrijden een cruciaal onderdeel van het inkuilproces. 'Let er ook goed op dat de randen van de kuil goed aangereden worden. Dat is lastiger om te doen, maar wel belangrijk. In de praktijk zien we daarom dat vooral aan de randen wel eens broei of schimmel voorkomt.'

5 Dek de kuil goed af

Nadat de kuil goed is aangereden, moet wat Janine betreft zo snel mogelijk het plastic erover. 'Gisten en schimmels hebben niet veel tijd nodig om zich te manifesteren, dus met afdekken wachten tot de volgende dag is geen goed idee. Meteen goed afdekken maakt echt een groot verschil.'

Ga ook niet aan de gang met oud landbouwplastic, is Marijkes tip. 'Gebruik altijd nieuw en schoon plastic, op oude stukken kan heel goed schimmel zitten. Zelf vind ik het ook goed werken om onder het plastic krimpfolie te gebruiken, dat sluit de kuil mooi luchtdicht af.' Zorg er met zand, zandzakken of banden voor dat het plastic niet kan verschuiven en de kuil is klaar! 'En na al dat werk heeft iedereen natuurlijk wel een koel biertje verdiend', lacht Marijke.

6 Laat de kuil niet bederven

Na minimaal zes weken kan de kuil gevoerd worden. Ideaal is pas na drie maanden, maar dat is in de praktijk niet altijd haalbaar. 'Het openen van de kuil is een van mijn favoriete momenten van het jaar', vertelt Marijke enthousiast. 'Zodra je een pluk kuil in je handen hebt en je ruikt de lekker zoete geur, dan weet je dat de kuil goed gelukt is en het werk niet voor niets was.' In de tijd dat je de kuil voert, is het ook nog opletten. De kuil is wel geconserveerd, maar zodra er lucht bij komt, kan er ook weer broei in komen. 'Een belangrijke tip om te voorkomen dat de kuil bederft, is om de voersnelheid hoog te houden', zegt Janine. 'Dan is de kuil opgevoerd voordat schimmels een kans krijgen. Dat lukt het beste door de kuil niet hoog maar lang te maken, of door een extra kuilbult te maken.'